

ҚР ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ РК

С.Д.АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТИ

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ
УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА

Тақырыбы: Микоздық қоздырғыштар. Саңырауқұлақтардың морфологиялық, дақылдық қасиеттері

Орындаған: Ысқақ Әйгерім
Топ: 609-2.

Жоспары

- Кіріспе
- Негізгі бөлім
- Микоздар
- Микоздық қоздырғыштар және саңырауқұлақтардың морфологиялық, дақылдық қасиеттері
- Пайдаланылған әдебиеттер

Микоздар

- Микоздар-адамдардың, жануарлардың, өсімдіктердің арасында кең таралған аурулар.Қазіргі кезде саңырауқұлақтар қоздыратын аурулар жиі кездесе бастады және өте ауыр түрде көрініс беретін болды. Оның әртүрлі себептері бар, соның ішінде ең маңыздысы-иммундық жүйе қызметінің бұзылуы, науқастың иммундық қорғанысының зардаптануы. Иммундық тапшылықтың жиі кездесуі өз кезегінде медицинаның, биологияның жетістіктерімен байланысты. Осындай жағдайларға байланысты әлсіз вирулентті шартты патогенді саңырауқұлақтар инфекция қоздыра бастады.

Саңырауқұлақтар адамдарда 4 топқа бөлінетін аурулар қоздырады

Аллергиялық аурулар. Микогенді аллергия кең таралған, ауыр түрде өтеді. Ауруларда жоғарғы сезімталдық (ауру емес) дамиды.

Саңырауқұлақтармен улану. Улы саңырауқұлақтарды ас тағамдарымен пайдалану асқазан-ішек жолдарының зақымдануына, кейбір жағдайда бауыр қызметінің толық тоқтауына соқтырады

Микотоксикоздар. Саңырауқұлақтармен біріншілік улану организмге кейбір зен саңырауқұлақтар өндіретін екіншілік метаболиттер-микотоксиндердің түсуімен байланысты. Организмге тағамдармен, ауамен түскенде олар ауыр асқынулар қоздыруы, кейде өлімге әкелуі мүмкін

Микоздар- патогенді және шартты патогенді саңырауқұлақтар қоздыратын терінің, шаш, тырнақ, әртүрлі тіндер мен ағзалардың аурулары

Зақымданған ошақтардың орналасуына байланысты келесі микоздарды ажыратады

- *кератомикоздар* (беткейлік микоздар)-терінің беткейлік қабаттары және шаш зақымданады.
- *эпидермомикоздар*, эпидермофитиялар, дерматомиоздар-эпидермис, шаш және тырнақтар зақымданады.
- *теріастылық* (субкутанды) микоздар-тері, тері астылық майлы қабат, бұлшықет, фасциялар (шандырлар) зақымданады;
- *терең микоздар*(жүйелік)-иммунды-тапшылыққа шалдыққан адамдарда дамиды, шартты-патогенді саңырауқұлақтар қоздырады.
- *оппортунистік микоздар*-иммундық қорғанысы әлсіреген ауруларда дамиды, сапрофитты және шартты-патогенді саңырауқұлақтар қоздырады.

Беткейлік микоздардың қоздырғыштары

кератомикоздар
(сапрофитиялар)

дерматомикоздар
дерматофитиялар

Екі топқа да жататын
аурулар тұрғындар арасында
кең таралған, көбінесе жиі
қайталанатын созылмалы
түрде өтеді.

Кератомикоздардың қоздырғыштары

Олар келесі ауруларды
қоздырады:

- Түрлі түсті (кебек тәріздес,
шұбар) теміреткі, малассесиоз.
- Қара пьедра (пьедрамоз)
- Ақ пьедра (трихоспороз)

Түрлі түсті теміреткі қоздырғышы –*Malassezia furfur*

Malassezia туыстатығына саңырауқұлақтардың 17 түрі жатады, солардың арасында медициналық маңызы бары *Malassezia furfur*. Ол адамдардың 90% -да терінің қауіпті микрофлорасы деп саналады. Патогенділігі төмен, микрофильді.

Морфологиясы. Ашытқы тәріздес, бір полярлы бүршіктенетін дөңгелекше эллипс пішінді жасушалар.

Дақылдық қасиеті. Колониялары жылтыр, қоңыр түстен сарғыш түске дейін пигменттелген. Сабуро ортасында колониялары майда, күңгірт түсті. Дақылдандыру нәтижесі табысты болу үшін зерттеу затын стандартты орталарға сепкеннен кейін бетіне зәйтүн майын тамызады. Бір аптадан кейін май қабатының астында өсінді тіркеледі.

Ақ пьедра қоздырғышы-Trichosporo n beigelli

Морфологиясы

- Ашытқы тәріздес саңырауқұлақ, түссіз. Қалыпты жағдайда оваль пішінді, көптеген артроконидиялар және аз мөлшерде псевдогифалар, бластоконидиялар түзеді.

Дақылдық қасиеті

- Сабуро ортасында колониялары ақ, қоңыр, сары, сұр түсті болуы мүмкін. Беті - тегіс, жіңішке, әжім тәріздес, немесе қатпарлы, немесе бархыт сияқты болады.

Дерматомикоздардың қоздырғыштары

- Дерматомикоз қоздырғыштары шаш талшықтарының ішінде, эпидермис жасушаларында өсіп-өніп, теріні жарақаттайды. Қоздырғыш су бассейндерінде, моншада, шаштаразда тұрмыстық заттар (сүлгі, тарақ, аяқ киім, жөке және т.б.) арқылы жұғады.

Дерматомикоз қоздырғыштарын эпидемиологиясына қарай 3 топқа бөледі:

Антропофильділер -
адамдардың
паразиттері,
инфекция көзі - ауру
адам.

Зоофильділер - инфекция
көзі - жануарлар (мысық,
ит, ірі қара мал, жылқы,
қой, шошқа, үй құстары,
кеміргіштер және
маймылдар).

Геофильділер -
топырақта сақталады,
саңырауқұлақтармен
ластанған топырақпен
жанасқанда жұғады.

Микроспория қоздырғыштары

- Microsporium туыстастығына жататын саңырауқұлақтар. Микроспорумдардың 20-дан астам түрлері бар, олардың 11 адамдар үшін патогенді. Ең көп таралған қоздырғыш *M. canis* болып табылады, ол 70-80% жағдайда мысықтардан (сирек жағдайда иттерден) жұғады. Екінші кезекте эпидемиологиялық қауіп туғызатыны- *M. ferrugineum*, ол микроспорияға шалдыққан науқастардан (3-10% жағдайда) беріледі. Сонымен, жиірек кездесетіндері: *M. canis*, *M. ferrugineum*, *M. audouinii*.

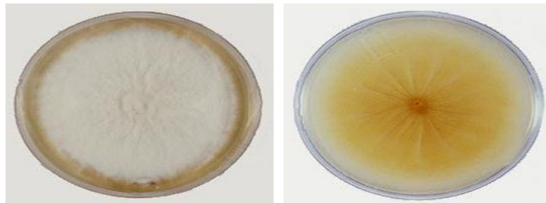
Microsporium canis - зооантропофил

Микроморфологиясы

- Гифалары септаланған түссіз, олардың жоғарғы шетіндегі конидиясы әдетте иілген пішінді. Мицелиялары бамбук тәріздес; хламидоспоралары және алмұрт немесе түйреуіш пішінді микроконидиялары сирек

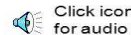
Microsporium canis

- Colony morphology:

Дақылдық қасиеті

- Картофельді немесе картофельді-декстрозды агарда колониялары әдетте үлпілдек ақ, сұр түсті, кейде шеңбер типті жолақтармен сарғыш-қызғылт түсті болып келеді.

Microsporum ferrugineum - антропофил

Микроморфологиясы

- Мицеллиясы бұтақталған, сирек жағдайда септаланған, кейде жетілген дақылдарда тарак пішіндес хламидоспоралары болады. Макроконидиялары және микроконодиялары жоқ

Дақылдық қасиеті

- Колониялары полиморфты, тері тәріздес, радиальды қатпарланған, шамалы күмбез пішінді. Колонияның астыңғы жағы қоңыр - сарғыш түсті болады.

Microsporum ferrugineum

Courtesy of
The Geraldine Kaminski Medical Mycology Library
Produced by: David Ellis and Roland Hermaniak
Copyright © 2003 Doctorfungus Corporation

**Tinea capitis, corporis = bamboo-shaped
hyphae**

Microsporium audouinii -

Микроморфологиясы

антропофил

Дақылдық қасиеті

- Гифалары септаланған, түссіз. Сирек жағдайда макро- және микроконидилар түзеді. Макроконидиялары - көлденең перделі және тікенекшелері бар, ұршық пішінді

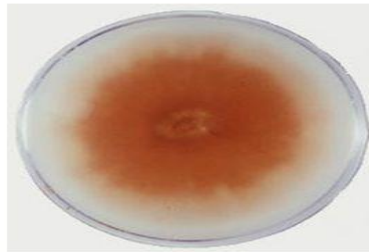
- Картофельді немесе, картофельді-декстрозды агарда колониялары жайпақ, барқыт сияқты үлпілденген,

Click icon for audio

Microsporium audouinii

- Colony morphology:

Трихофития қоздырғыштары

- Trichophyton туыстастығындағы саңырауқұлақтар жатады. Ауру өте жұқпалы. Ол әсіресе ауылдық жерлерде ветеринарлардың, мал шаруашылығы жұмыскерлерінің арасында кең таралған; ал қалаларда - көбінесе мысықтардан жұғу байқалады.

Trichophyton tonsurans

Микроморфологиясы

- Гифалары түссіз, септаланған, бірнеше рет бұтақшаланған, әртүрлі пішінді (шар, тамшы, түйреуіш тәрізді), бірнеше микроконидиялары болады. Хламидоспорасы - өте көп болады.

—Дақылдық қасиеті—

- Колониялары ұн сияқты, кейде майда дәнді; ақшыл, сарғыш-қоңыр түсті.

Trichophyton violaceum

Микроморфологиясы

ы

Дақылдық қасиеті

- Алғашқыда мицелиялар жұқа, тегіс, септаланған. Макро- және микроконидиялары жоқ. Хламидоспоралары болады, реңі әртүрлі сия көк түске боялады
- Колониялары - сия көк (фиолетовый) түсті, тері сияқты, қатпарланған, үлпілдеген жерлері болады. Сабуро агарында баяу өседі.

MedicalPlanet.ru

— медицина для вас.

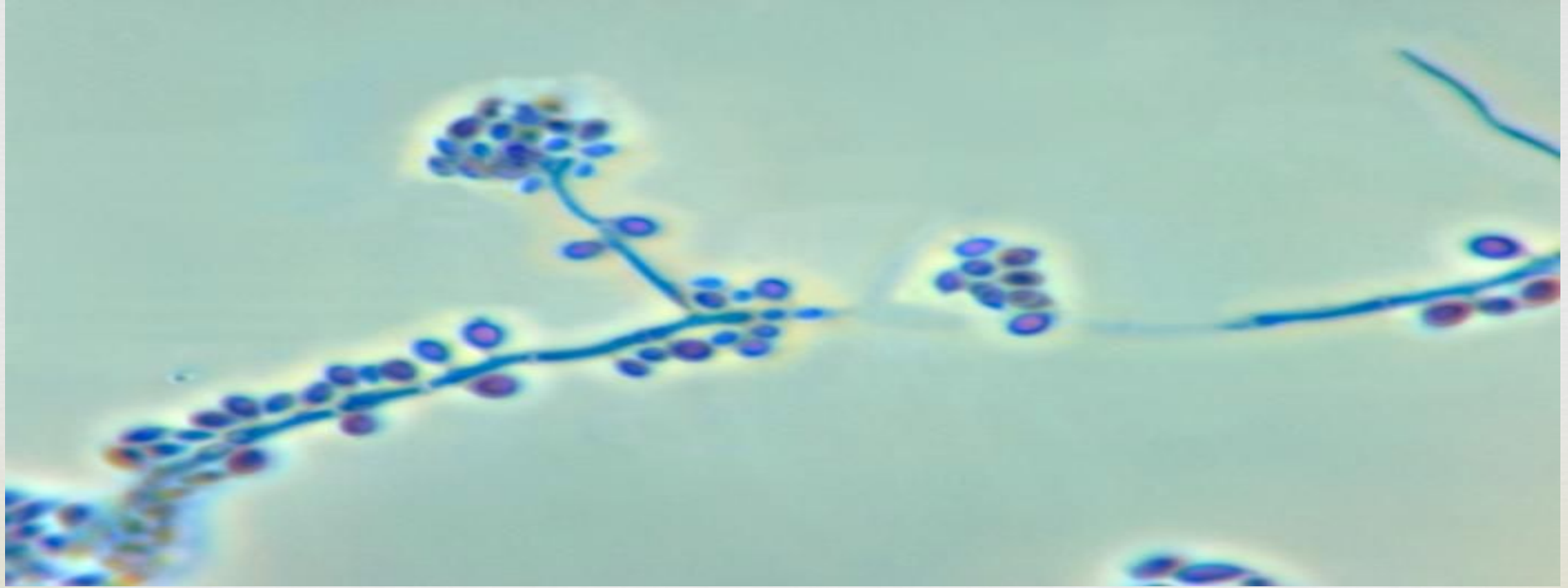
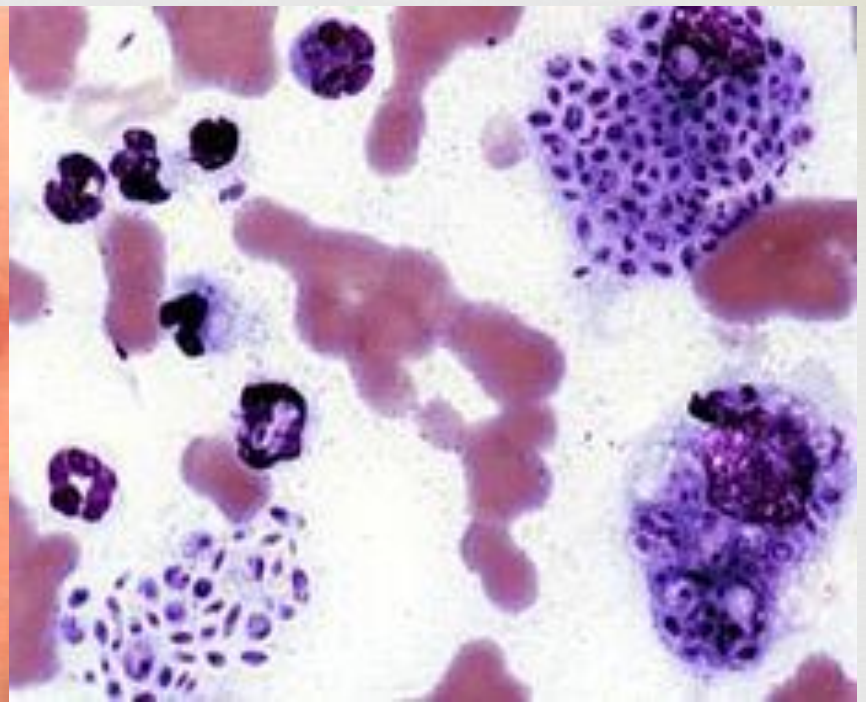
Споротрихоз

қоздырғышы-Sporothrix schenckii

Споротрихоз Шенк ауруы деп аталады. Оның қоздырғышы диморфты саңырауқұлақ *Sporothrix schenckii* кең таралған. Көбінесе жұмысы топырақпен, гүл өсірумен (раушан тікенекшелерімен зақымдану кезінде) айналысатын ауыл шаруашылық жұмыскерлер ауыралады.

Микроморфологиясы. Гифалары түссіз жалпақтау, септаланған және бұтақталған. Конидия ұстаушылары жіңішке, гифадан тура бұрышты бағытта пайда болады.

Дақылдық қасиеті. Диморфты саңырауқұлақ. Тығыз орталарда өсіп өнудің екі сатысы өтеді; мицелиялық және ашытқылық. Мицелиялық сатысы кезінде колониялары алғашқыда қоңырлау түсті, беткейі жұқа қатпарланған, ылғалды. Ашытқылы сатысында жүрек ми тіндерінен дайындалған 5% -ды қанды агарда колонияларының беткейі ақ немесе ақшыл қоңырлау түсті болады.

Phialophora repens

Бұл саңырауқұлақ кең таралған. Табиғи жағдайда ағаш қалдықтарында, шіріген өсімдіктерде кездеседі, бөренелердің, ағаштық құрылыс заттардың көгеруін қоздырады

Микроморфологиясы. Гифалары септаланған, алғашқыда- түссіз, кейіннен қою- қоңыр түсті, тегіс, будалар түзеді.

Дақылдық қасиеті. Колониялары алғашқыда ақ, ылғалды, кейіннен сұр түсті мицелиялар будасы бар, сарғыш-қоңыр, қою қоңыр түсті болады. Колониялардың астыңғы жағы қара түсті пигменттелген

Anterior view of the hand showing
erythema on the dorsal surface

Оппортунистік микоздардың қоздырғыштары

- Оппортунистік деп аталатын микоздардың арнайы тобы 10-15 жыл бұрын анықтала бастады. Өйткені шартты патогенді және сапрофитті саңырауқұлақтар қоздыратын микоздар жиірек тіркелетін болды. Осындай жағдайдың қалыптасуына әртүрлі факторлар (ЖИТС, туберкулез, ауыр инфекциялар, қатерлі ісіктер, эндокринді ауытқулар, ұзақ уақыт антибиотиктерді, цитостатиктерді, гормондарды қабылдау т.б.) әсерін тигізді. Осындай инфекциялардың қоздырғыштары *Candida*, *Aspergillus*, *Penicillium*, *Fusarium*, *Mucor* т.б. туыстастықтарға жататын саңырауқұлақтар болып табылады

Кандидоз

қоздырғыштары

- Кандида саңырауқұлақтары топырақта, суда, өсімдіктерде мекендейтін өте кең таралған микроорганизмдердің бірі болып табылады. Және де олар дені сау адамдардың организміндегі көптеген экзокуыстарында тұрақты мекендейді теріде, ішек жолында, ауыз-жұтқыншақта, қынапта т.б

Кандидоз

ҚОЗДЫРҒЫШТАРЫ

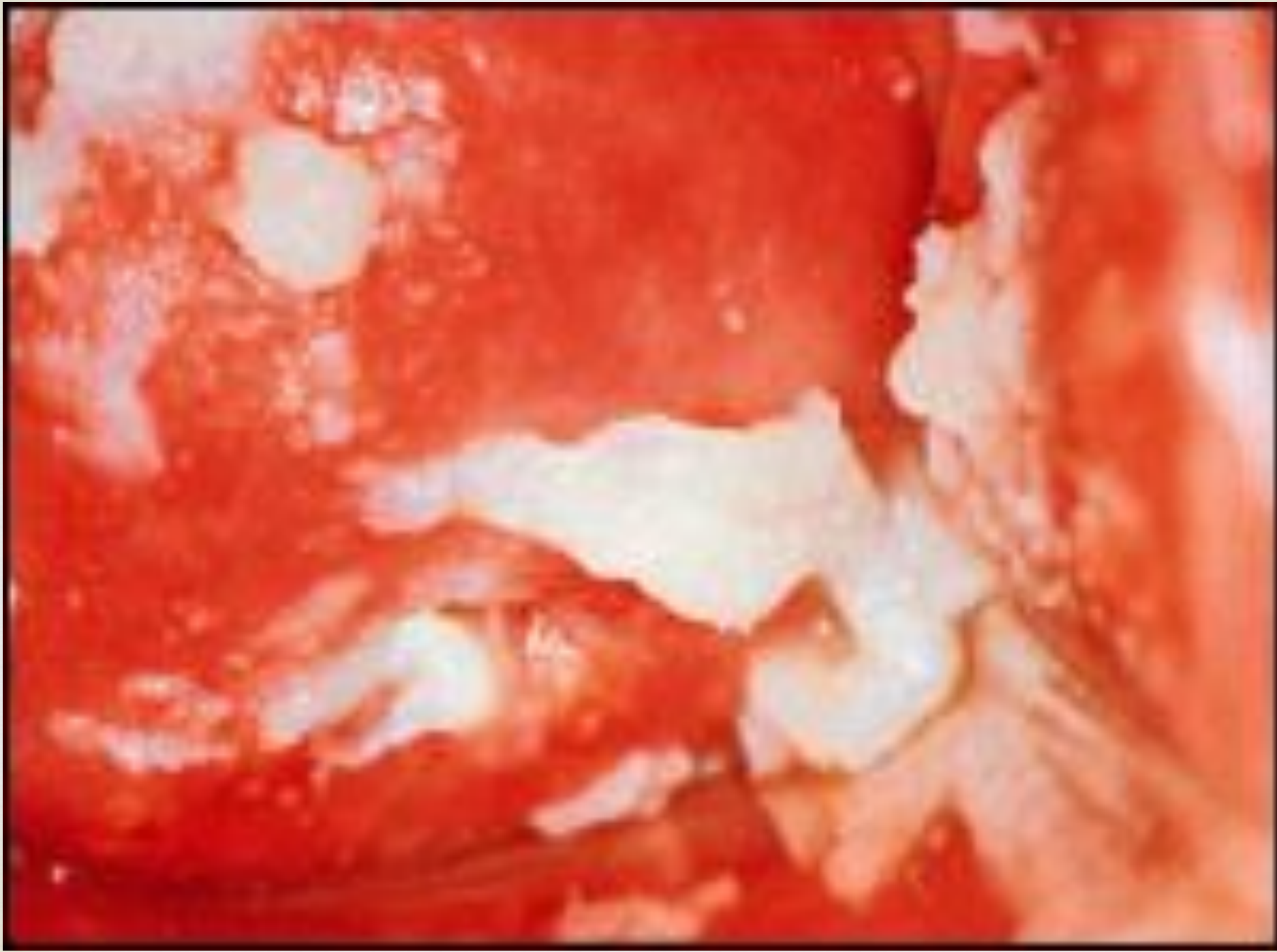
Микроморфологиясы

Ы

Дақылдық қасиеті

- Таза дақылын микроскопта қарағанда көбінесе жалған гифалар және бластоконодиялар
- көрінеді.
- Кәдімгі Сабуро ортасында жақсы өседі. Өсу процесі 4-7 күнге дейін созылады. Колониялары әдетте мөлдір емес, мөлшері орташа , ақ немесе қою-қоңыр түсті, беткейі әдетте тегіс. Иісі- ашыған сүттің иісіндей.

© 1994 Jeffrey L. Melton, M.D.

Пайдаланылған әдебиеттер

- Медициналық микробиология. Оқулық. Б.А. Рамазанова Қ. Құдайбергелұлы
- https://www.google.kz/search?q=%D1%81%D0%B0%D2%A3%D1%8B%D1%80%D0%B0%D1%83%D2%9B%D2%B1%D0%BB%D0%B0%D2%9B+%D2%9B%D0%BE%D0%B7%D0%B4%D1%8B%D1%80%D2%93%D1%8B%D1%88%D1%82%D0%B0%D1%80%D1%8B&rlz=1C1LENN_enKZ760KZ760&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiQyoDe9vDaAhXrK5oKHcD6DPgQ_AUICigB&biw=1366&bih=662#imgrc=kdK_5mPKRNoIJM:

Микробиологическая диагностика

**Материал - мокрота,
гнойное отделяемое и
биоптаты очагов
поражений.**

1. Микроскопический метод.

Выявление клеток в
материале обработанном
КОН

(окраска

по Романовскому - Гимзе,
по Цилю - Нильсену,
по Райту)

2. Микологический метод

3. Биологический метод. При диагностике гистоплазмоза внутрибрюшинное заражение мышей, через 4 недели - посев печени и селезенки для выделения чистой культуры и идентификации.

4. Серологический метод.
Выявление антител в
сыворотке крови
(РСК, РНИФ, РИА,
латекс-аглютинация)

5. Кожно-аллергические пробы

(с гистоплазмином, кокцидиоидином) Недостатки кожно-аллергической пробы и серологических реакций – неспецифичность, перекрестные реакции с другими возбудителями микозов и позднее появление антител.

6. Идентификация нуклеиновых кислот

(МГ- молекулярная
гибридизация)

ПЦР

Лечение

Амфотерицин В

Кетоконазол

При поражении ЦНС

флуконазол

Профилактика

**Неспецифическая: борьба с
запыленностью.**

**Асфальтирование дорог,
газоны,**

**обработка почвы
фунгицидами под
деревьями, где обитают
птицы**